

**МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
НАЦІОНАЛЬНИЙ АВІАЦІЙНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
Факультет лінгвістики та соціальних комунікацій
Кафедра англійської філології і перекладу**

**МЕТОДИЧНІ РЕКОМЕНДАЦІЇ
З САМОСТІЙНОЇ РОБОТИ СТУДЕНТІВ
З ОПАНУВАННЯ НАВЧАЛЬНОГО МАТЕРІАЛУ
з дисципліни «Переклад галузевої літератури»
за спеціальністю 035 «Філологія»**

Укладач:

канд. філол.н., доц. Плетенецька Ю.М.

Методичні рекомендації розглянуті та схвалені
на засіданні кафедри англійської філології і
перекладу

Протокол № 1 від 09.02.2021 р.

Завідувач кафедри _____ Сидоренко С.І.

Методичні рекомендації з самостійної роботи студентів з опанування навчального матеріалу з дисципліни «Переклад галузевої літератури»

Самостійна робота студента є основним видом засвоєння навчального матеріалу у вільний від аудиторних занять час. Зміст СРС над конкретною дисципліною визначається робочою навчальною програмою з цієї дисципліни, навчально-методичними матеріалами, завданнями та вказівками викладача.

З навчальної дисципліни «Переклад галузевої літератури» самостійна робота студентів передбачає:

- опанування матеріалу практичних занять;
- самостійне вивчення теоретичних питань програми, що винесені на самостійне вивчення;
- підготовку до написання поточних тестів та модульної контрольної роботи.

Теми для самостійного опрацювання

Жанрово-стилістичні проблеми перекладу.

Переклад іншомовних слів та виразів.

Переклад абревіатур і скорочень. Переклад сталих необразних фраз.

Переклад образної фразеології.

Переклад метафоричних термінів.

Розмовні елементи в англійських науково-технічних текстах.

Особливості вживання та перекладу особового займенника І.

Лексико-фразеологічні особливості перекладу патентних заявок.

Переклад титульної частини патенту.

Попередній опис, повний опис, патентна формула та засвідчення автором винаходу, відомості про патентного повіреного.

Термінологічна лексика патентів.

Двосторонній переклад патентів на винахід, корисну модель та промисловий зразок.

ПИТАННЯ ДЛЯ САМОКОНТРОЛЮ

**під час підготовки до написання модульної контрольної роботи
та повторення матеріалу до екзамену**

Тема 1. Види економічних текстів та їх переклад. Жанрово-стилістичні проблеми економічного перекладу. Різновиди економічних текстів. Розбіжності в лексико-граматичній організації текстів у мові оригіналу і перекладу. Жанрові і стилістичні норми текстів в обох мовах. Шляхи адаптації текстів з урахуванням стилістичних і жанрових норм цільової мови в перекладі. Аналіз стилістичних перекладацьких помилок та їх впливу на якість перекладу.

Тема 2. Переклад іншомовних слів і виразів. Вживання іншомовних слів і виразів (зокрема, латинських, французьких і німецьких) у їхніх первісних формах в англійських наукових та публіцистичних текстах економічної тематики, шляхи їх відтворення українською мовою. Загальні тенденції щодо вживання іншомовних слів і виразів в науково-економічній та загально-економічній літературі. Двосторонній переклад іншомовних слів та виразів в економічних текстах.

Тема 3. Переклад абревіатур і скорочень. Види абревіатур та скорочень. Омонімічність скорочень. Способи передачі скорочень цільовою мовою. Вживання та переклад міжнародно-узгоджених скорочень іншомовного походження. Двосторонній переклад абревіатур та скорочень в економічних текстах.

Тема 4. Переклад сталих необразних фраз. Вживання сталих необразних фраз, кліше в

українськомовних та англomовних наукових та науково-популярних економічних текстах, способи їх перекладу. Двосторонній переклад сталих необразних фраз, кліше в економічних текстах.

Тема 5. Переклад образної фразеології. Поширення фразеологічних елементів в англomовній та українськомовній науковій та науково-популярній економічній літературі. Способи відтворення образних фразеологізмів в англійських наукових та науково-популярних текстах українською мовою. Двосторонній переклад образної фразеології в економічних текстах.

Тема 6. Переклад метафоричних термінів. Вживання мовних та мовленнєвих метафор серед загальнонародних слів в науково-популярній літературі, способи їх відтворення в перекладі. Перекладні словники мовних метафор. Тенденції щодо збереження метафоричної образності в українській мові. Компенсація стилістичних втрат при перекладі метафоричних слів. Двосторонній переклад метафоричних слів в економічних текстах.

Тема 7. Переклад розмовних елементів в англійських наукових та науково-популярних економічних текстах. Стилiстичні норми вживання розмовних елементів, фразеологізмів тощо в англійських та українських наукових та науково-популярних економічних текстах. Ступінь збереження розмовних елементів у перекладі залежно від жанру тексту та його різновиду. Двосторонній переклад розмовних елементів в англійських наукових та науково-популярних текстах економічної тематики українською мовою.

Тема 8. Особливості вживання англійського особового займенника “I” в наукових статтях. Жанрово-мовленнєві норми вживання займенника “I” в англійських наукових статтях та його відповідника «я» - в українських текстах. Способи відтворення англійського “I” українською мовою. Двосторонній переклад особового займенника “I”/«я» в економічних текстах.

Тема 9. Переклад текстів на тему: «Джерела електроенергії». Англо-український та українсько-англійський письмовий та усний переклад текстів з тем: «Викопні паливні ресурси», «Атомна електроенергія», «Відновлювані джерела електроенергії», «Енергозберігаючі технології».

Тема 10. Переклад текстів на тему: «Тенденції працевлаштування». Англо-український та українсько-англійський письмовий та усний переклад текстів з тем: «Майбутнє професій», «Проблеми call-центрів в Східній Європі та Південній Азії», «Офшоринг та аутсорсинг – дешеві ринки робочої сили», «Пенсійний вік в Україні та інших Європейських країнах». «Вікова дискримінація при влаштуванні на роботу».

Тема 11. Переклад текстів на тему: «Бізнес етика». Англо-український та українсько-англійський письмовий та усний переклад текстів з тем: «Корпоративна соціальна відповідальність компанії», «Відповідальність міжнародних компаній перед країнами, що розвиваються», «Політичне втручання в діяльність державних компаній: потенційні ризики»

Тема 12. Переклад текстів на тему: «Фінансова система та банківська справа». Англо-український та українсько-англійський письмовий та усний переклад текстів з тем: «Відновлення бізнесу», «Фінансові проблеми компаній, вихід з кризи», «Бізнес-сектори вдалого інвестування».

Тема 13. Переклад текстів на тему: «Консалтингові послуги». Англо-український та українсько-англійський письмовий та усний переклад текстів з тем: «Переваги та недоліки найму зовнішніх фахівців з консалтингу», «Консалтингові фірми в Україні», «Консалтинг закордоном».

Тема 14. Переклад текстів на тему: «Стратегія компанії». Англо-український та українсько-англійський письмовий та усний переклад текстів з тем: «Стратегія як шлях до зростання компанії», «Криза зростання в глобальній економіці», «Стратегії відновлення компанії після кризи», «Труднощі на шляху до втілення стратегії компанії», «Лозунг про місію компанії».

Тема 15. Переклад текстів на тему: «Ведення бізнесу онлайн». Англо-український та українсько-англійський письмовий та усний переклад текстів з тем: «Прибутки від Інтернет-торгівлі», «Майбутнє онлайн супермаркетів», «Дизайн веб-сторінок», «Банкрутство Інтернет-компаній – підхід чесної гри»

Тема 16. Переклад текстів на тему: «Новий бізнес». Англо-український та українсько-англійський письмовий та усний переклад текстів з тем: «Започаткування бізнесу жінками: проблеми і перспективи», «Провідні підприємці України: історія успіху», «Ризики започаткування нового бізнесу», «Фактори зростання бізнесу».

Тема 17. Переклад текстів на тему: «Управління проектом». Англо-український та українсько-англійський письмовий та усний переклад публіцистичних текстів з тем: «Конкурентоздатні керівники проекту: проблеми і перспективи системи вищої освіти», «Робота в умовах багатонаціональної компанії», «Причини провалів технічних проектів», «Шанси на успіх глобальних ІТ-проектів».

Тема 18. Переклад текстів на тему: «Публічні виступи». Англо-український та українсько-англійський письмовий та усний переклад публіцистичних текстів з тем: «Підготовка міжнародної доповіді», «Ведення бізнесу та стилі управління: міжкультурний аспект», «Система мерітократії в Україні: реальність чи утопія».

Тема 19. Переклад текстів на тему: «Система змішаного навчання». Англо-український та українсько-англійський письмовий та усний переклад публіцистичних текстів з тем: «Поєднання очного та онлайн навчання», «Переваги і недоліки вивчення економіки підприємництва в Китаї, Індії, Бразилії, Росії», «Поєднання навчання та роботи: проблеми і перспективи», «Бізнес-школа онлайн: співвідношення ціна - якість».

Тема 20. Переклад текстів на тему: «Державні підприємства із залученням приватного капіталу». Англо-український та українсько-англійський письмовий та усний переклад публіцистичних текстів з тем: «Залучення приватного сектору в сферу державних послуг в Україні та Британії», «Платні дороги – ліки від заторів», «Система доріг в приватному і державному підпорядкуванні: плюси та мінуси».

Тема 21. Редагування перекладів англомовних економічних текстів. Методи редагування. Авторське редагування. Сміслові, стилістичні, граматичні, пунктуаційні, орфографічні помилки в перекладі економічних текстів. Відповідність термінології, структурна організація, синтаксис, логічність викладу як ключові елементи редагування текстів. Редагування перекладів англомовних економічних текстів.

Тема 22. Виконання вправ на письмовий переклад. Двосторонній письмовий реферативний переклад економічних текстів. Аналіз лексичних, граматичних та стилістичних трансформацій у перекладі текстів.

Тема 23. Переклад текстів на тему: «Інфляція та конкуренція, інвестування». Англо-український та українсько-англійський письмовий та усний переклад публіцистичних текстів з тем: «Інфляція 13,7%: що "вилікує" економіку України», «Вплив прямих інвестицій на економіку», «Державне регулювання інвестиційної діяльності в Україні та світі».

Тема 24. Переклад текстів на тему: «Промислове виробництво та послуги». Англо-український та українсько-англійський письмовий та усний переклад публіцистичних текстів з тем: «Якими товарами та послугами Україна представлена в світі?», «Найстійкіші економічні системи Європи», «Домінування агросектору в структурі економіки України».

Тема 25. Переклад текстів на тему: «Інвестування, експорт та імпорт». Англо-український та українсько-англійський письмовий та усний переклад публіцистичних текстів з тем: «Прямі інвестиції (акціонерний капітал) в економіці України/з України: за країнами світу; країнами ЄС», «Угода про вільну торгівлю з Євросоюзом як ефективний інструмент підвищення якості української продукції у довгостроковій перспективі». «Туристичні експорт та імпорт».

Тема 26. Переклад текстів на тему: «Грошова політика». Англо-український та українсько-англійський письмовий та усний переклад публіцистичних текстів з тем: «Сучасні тенденції грошово-кредитної політики України», «Боргова криза Європи», «Знецінення грошей чи знецінення активів: що гірше?»

Тема 27. Переклад текстів на тему: «Митна та податкова справа». Англо-український та українсько-англійський письмовий та усний переклад публіцистичних текстів з тем: «Митна політика як фактор економічного зростання країни», «Митне регулювання в ЄС та Україні», «Організація податкового контролю: міжнародний досвід».

Тема 28. Переклад текстів на тему: «Валовий внутрішній продукт». Англо-

український та українсько-англійський письмовий та усний переклад публіцистичних текстів з тем: «Зростання ВВП у 2019 році сповільниться до 2,7%», «Повний гід про ВВП», «Рівень економічного та соціального розвитку країн світу».

Тема 29. Переклад текстів на тему: «Ринок та ціноутворення». Англо-український та українсько-англійський письмовий та усний переклад публіцистичних текстів з тем: «Глобальний ринок: головні тренди та ціни», «Фактори формування ціни на ринку», «Низька ринкова конкуренція – передумова високих цін».

Тема 30. Переклад текстів на тему: «Платіжний та торговельний баланси». Англо-український та українсько-англійський письмовий та усний переклад публіцистичних текстів з тем: «Платіжний баланс – інструмент регулювання зовнішньоекономічної діяльності країни», «Дефіцит торгового балансу України в 2020-2022 роках», «Валютний курс і платіжний баланс».

Тема 31. Переклад текстів на тему: «Торговельні бар'єри». Англо-український та українсько-англійський письмовий та усний переклад публіцистичних текстів з тем: «Технічні бар'єри у міжнародній торгівлі», «Світова торговельна війна: що показав звіт СОТ», «Як подолати бар'єри експорту українських підприємств».

Тема 32. Переклад текстів на тему: «Іноземна валюта, курс обміну». Англо-український та українсько-англійський письмовий та усний переклад публіцистичних текстів з тем: «Доларизація та чорний ринок валюти в Україні», «Попит і пропозиція на валютному ринку, врівноважений курс», «Валютний курс і валютний ринок».

Тема 33. Переклад текстів на тему: «Заощадження та інвестиції». Англо-український та українсько-англійський письмовий та усний переклад публіцистичних текстів з тем: «Інвестування в українських реаліях: як примножити свої заощадження», «Депозити та банківські вклади, інвестиції та заощадження», «Приплив інвестицій в світі, як він відбувається?».

Тема 34. Лексико-фразеологічні особливості перекладу патентних заявок. Патентні матеріали. Особливості форми викладу патенту в англійській та українській мовах. Структура патенту.

Тема 35. Переклад титульної частини патенту. Структура титульної частини патенту. Переклад заголовка патенту. Особливості вживання та перекладу слова "same". Вживання та переклад слів: improved, new, enhanced. Вживання скорочень, власних імен.

Тема 36. Попередній опис, повний опис, патентна формула та засвідчення автором винаходу, відомості про патентного повіреного. Структура попереднього опису, повного опису, патентної формули, засвідчення автором винаходу, відомостей про патентного повіреного, особливості їх перекладу. Вилучення окремих частин патенту з перекладу.

Тема 37. Переклад заявки на патент, опису винаходу в патентній заявці. Структура патентної заявки. Цифрові коди ICPEPAT для ідентифікації бібліографічних даних. Алгоритм перекладу патентної заявки. Структура опису винаходу. Переклад описів винаходу до патентів США.

Тема 38. Переклад анотацій патентних заявок. Переклад назви винаходу. Передперекладацький аналіз тексту анотації. Анотація як транслатологічний тип тексту. Переклад анотацій.

Тема 39. Переклад передумов для створення винаходу. Структура розділу «Передумови для створення винаходу». Передперекладацький аналіз передумов для створення винаходу. Переклад передумов для створення винаходу.

Тема 40. Переклад опису відомого рівня техніки. Особливості перекладу опису відомого рівня техніки. Найуживаніші звороти при описі галузі техніки та при описі відомого рівня техніки з їх перекладними еквівалентами.

Тема 41. Переклад стислого опису винаходу, переклад опису креслень. Структура стислого опису винаходу. Передперекладацький аналіз стислого опису винаходу. Переклад зворотів, що характеризують опис і креслення разом. Переклад стислого опису винаходу. Структура опису креслень. Особливості перекладу зворотів, що вводять опис окремих креслень, назв проєкцій винаходу, назв конфігурацій винаходу, назв складових частин винаходу. Переклад стислого опису окремих проєкцій креслення.

Тема 42. Двосторонній переклад патентів на корисну модель. Передперекладацький аналіз європейських патентів на корисну модель. Переклад патентів на корисну модель, редагування перекладів.

Тема 43. Двосторонній переклад патентів на промисловий зразок. Передперекладацький аналіз патентів США на промисловий зразок. Переклад патентів на промисловий зразок, редагування перекладів.

Тема 44. Структура, термінологічна лексика інструкцій з експлуатації технічних засобів. Структура інструкцій з експлуатації технічних засобів. Термінологічна лексика інструкцій з експлуатації технічних засобів.

Тема 45. Двосторонній переклад інструкцій з експлуатації технічних засобів. Переклад та редагування перекладу інструкцій з експлуатації засобів індивідуального захисту, засобів вимірювальної техніки, технічних засобів електрозв'язку.

Тема 46. Редагування перекладів текстів засобів захисту інтелектуальної власності. Граматичні, лексичні, стилістичні особливості патентної документації, їх врахування в перекладі. Редагування перекладів англійських текстів засобів захисту інтелектуальної власності.

СПИСОК РЕКОМЕНДОВАНИХ ДЖЕРЕЛ

1. Гудманян А.Г. Англійська мова. Хрестоматія «Практика перекладу з основної іноземної мови науково-технічної літератури» / А.Г. Гудманян, О.М. Журавльова, О.В. Каширська, І.А. Колодій. – К.: НАУ, 2005. – 80 с.

2. Карабан В.І. Переклад англійської наукової і технічної літератури. Граматичні труднощі, лексичні, термінологічні та жанрово-стилістичні проблеми / В.І. Карабан. – Вінниця, Нова книга, 2004. – 576 с.

3. Польова Е.В. Практичний курс перекладу (англійська та українська мови) / Е.В. Польова, Т.П. Уваренко. – навч. посіб. у 2-х част. Част. I: Галузевий переклад (міжнародне право, економіка). – К.: Ленвіт, 2010. – 191 с.

4. Черноватий Л.М. Переклад англійської економічної літератури. Економіка США / Л.М. Черноватий, В.І. Карабан, І.О. Пенькова, І.П. Ярошук. – Навчальний посібник. – Вінниця, НОВА КНИГА, 2007. – 416 с.

5. Черноватий Л.М. Переклад англійських текстів засобів захисту інтелектуальної власності: Патенти, знаки для товарів та послуг: Навчальний посібник для студентів вищих закладів освіти / Л.М. Черноватий, С.О. Царьова. – Вінниця: Нова Книга, 2011. – 312 с.

Допоміжна література

6. Коваленко А.Я. Загальний курс науково-технічного перекладу/А.Я. Коваленко. – К.: «Фірма «ІНККОС», 2002. – 320 с.

7. Корунець І.В. Теорія і практика перекладу (аспектний переклад): Підручник / Корунець І.В. – Вінниця. Нова Книга, 2003. – 448 с.

8. Науково-технічний переклад: Навчальний посібник. В 2-х частинах / Укл. Федоренко О.І. – Тернопіль: Видавництво Карп'юка, 2002. – 288 с., 246 с.

9. Черноватий Л.М., Карабан В.І., Омелянчук О.О. Переклад англійської технічної літератури. Електричне та електронне побутове устаткування. Офісне устаткування. Комунікаційне устаткування. Виробництво та обробка металу. / За редакцією Л.М. Черноватого і В.І. Карабана. Навчальний посібник. – Вінниця: Нова книга, 2006. – 296 с.

10. Nesterenko N. A Course in Interpreting and Translation / N. Nesterenko, K. Lysenko. – Вінниця: Нова книга, 2006. – 246 с.

Інформаційні ресурси в Інтернеті

11. What Is to Be Considered as A Unit of Translation? <http://www.translationdirectory.com/articles/article2124.php>

12. Equivalence. <http://www.translationdictionary.com/article31.htm>

13. Formulating Strategies for the Translator. <http://www.translationdictionary.com/article1340.php>

14. The Explicitation of the Implicit in English-Ukrainian-English Translation.

<http://www.translationdirectory.com/articles/article1658.php>

15. Translation And Interpreting Methods And Approaches.

<http://www.translationdirectory.com/articles/article1239.htm>

16. Translation procedures, strategies and methods.

<http://www.translationdirectory.com/articles/article1413.php>.

17. Сітко А.В. Переклад галузевої літератури. 5 курс. Для студентів заочної форми навчання. - <http://er.nau.edu.ua:8080/handle/NAU/30671>